

ומבארת הברייתא למה הטמינום הבייתוסים מתחת לאבנים: **לפי שאין ביותוסין מודים שחיבוט ערבה דוחה את השבת.**

ומדייקת הגמרא מלשון הברייתא בסופה, הנוקטת "חיבוט ערבה".

אלמא מצות ערבה **בנטילה היא**, שהיו הכהנים נוטלים את הערבה בידיהם, ומנענעים אותה [והיינו "חיבוט"], ומקיפים בה את המזבח על ידי הילוך ברגליהם, ורק לאחר מכן זוקפים אותה ליד המזבח.

ומסקינן: **אכן תיובתא** היא מברייתא זו.

ופרכינן: **ואלא** מעתה **לידחי** את השבת. כיון שהוכחנו שמצותה היא בנטילה, יש לנו לעשות עתה זכר למקדש וליטלה בשבת שחל בו שביעי של ערבה!?

ומשנינן: **כיון דאנן** בגולה, שאינם בקיאים בעיבור החודש, **לא דחינן** שבת לקיום מצות ערבה — **אינהו**, בני ארץ ישראל, **נמי לא** דחו. שהשוו חכמים את הנהגותיהם של כל ישראל, כדי שלא תראה תורתנו כשתי תורות.

ופרכינן: וכי השוו חכמים את הנהגותיהם של ישראל?

והא יום טוב הראשון, דלדידן בני בבל **לא** דחי מצות לולב את השבת, ואילו לדידהו לבני ארץ ישראל דחי!?

א-תמ ומשנינן: **אמרי**, כך תירצו בבית המדרש: אכן לדידהו של בני ארץ ישראל **נמי לא** דחי לולב ביום טוב ראשון את השבת, כדי לא לחלק בין בני הגולה לבני ארץ ישראל.

ואלא קשיא הני תרתי ברייתות, שכדי שלא

תהיה סתירה ביניהן, העמדנו אותן שבאו ללמד שבארץ ישראל אחר החורבן היתה מצות לולב דוחה את השבת:

דתנא חדא: כל העם מוליכים מערב שבת את לולביהם להר הבית.

ותניא אידך: כל העם מוליכים את לולביהם לבית הכנסת.

ומתריצינן לעיל את סתירת הברייתות: **כאן** — **בזמן שבית המקדש קיים**, מוליכין למקדש, **כאן** — **בזמן שאין בית המקדש קיים**.

וכיון שעתה אמרנו, שלאחר שנחרב בית המקדש, גם בארץ ישראל לא דוחה נטילת לולב את השבת, ואין נוטלים את לולביהם לבית הכנסת, חוזרת הסתירה בין הברייתות.

ומשנינן: **לא** כך יש לתרץ את סתירת הברייתות.

אלא **אידי ואידי**, בשתיהן מדובר **בזמן שבית המקדש קיים**.

ולא קשיא הסתירה שביניהן.

כאן — **במקדש**, היו מוליכין לולביהן מערב שבת להר הבית.

כאן — **בגבולין**, היו מוליכין לולביהן מערב שבת לבית הכנסת.

אבל משחרב המקדש, שוב אין מצות לולב דוחה שבת בגבולין אפילו בארץ ישראל, כדי שלא לחלק בין יושבי הארץ ליושבי הגולה.

אמר שאל ליה אביי לרבא: מאי שנא לולב,